

ประภาษ เพ็ญพุ่ม 2557: “นิทานซ้อนนิทาน” ในนิทานนางตันไตรยของไทยที่ได้รับอิทธิพลจาก
ตันไตรปาชยานะ: กลวิธีการสร้าง องค์ประกอบ ศิลปะการใช้ภาษา และโลกทัศน์. ปรินญาปรัชญา
ดุขฎิบัณฑิต (ภาษาไทย) สาขาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
รองศาสตราจารย์ประเทือง ทินรัตน์, Ph.D. 621 หน้า

วิทยานิพนธ์เรื่อง “นิทานซ้อนนิทาน” ในนิทานนางตันไตรยของไทยที่ได้รับอิทธิพลจาก ตันไตรปาชยานะ :
กลวิธีการสร้าง องค์ประกอบ ศิลปะการใช้ภาษา และโลกทัศน์ มีจุดมุ่งหมาย คือ เพื่อวิเคราะห์สาระัตถะในนิทาน
นางตันไตรยของไทย ที่ได้รับอิทธิพลจากตันไตรปาชยานะ ใน 4 ประเด็น คือ 1. กลวิธีการสร้าง 2. องค์ประกอบ
3. ศิลปะการใช้ภาษา และ 4. วิเคราะห์โลกทัศน์

การวิจัยในครั้งนี้ มีขอบเขตการศึกษาด้านเนื้อหา คือ นิทานนางตันไตรยของไทย 3 ปกรณัม ได้แก่
นนทุกปกรณัม 53 เรื่อง ปักชีปกรณัม 24 เรื่อง และปีศาจปกรณัม 31 เรื่อง รวม 108 เรื่อง โดยศึกษาจากหนังสือ
“นิทานอิหร่านราชธรรม (ประชุมปกรณัม) เล่ม 1 และ เล่ม 2” จัดพิมพ์โดยองค์การค้าของคุรุสภา พ.ศ. 2506
ผลการศึกษานิทานนางตันไตรยของไทยทั้ง 3 ปกรณัม พบว่า 1) กลวิธีการสร้างนิทานซ้อนนิทาน ทั้ง 3 ปกรณัม
มีนิทานนำเรื่องตรงกับฉบับอื่น ๆ มีการเปิดเรื่องด้วยการบรรยายและพรรณนา การตั้งชื่อเรื่องจะตั้งชื่อตาม
ตัวละคร ตามเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง และเป็นสำนวนเปรียบเทียบ ส่วนการสร้างนิทานซ้อนนิทาน จะมีนิทาน
ซ้อนตั้งแต่ชั้นเดียว ไปถึงซ้อน 5 ชั้น มีการสร้างตัวละครให้ขัดแย้งกันเพื่อยกนิทานอุทาหรณ์สนับสนุนความคิด
ของตนได้ตอบกัน และพบอนุภาคที่เป็นตัวละคร วัตถุสิ่งของ และเหตุการณ์หรือพฤติกรรม 2) องค์ประกอบ
นนทุกปกรณัมและปักชีปกรณัม มีแก่นเรื่องตรงกับฉบับอื่น แต่นนทุกปกรณัมของไทยจะมีนิทานเกี่ยวกับ
นางตันไตรยด้วย ส่วนปีศาจปกรณัมนั้นแตกต่างจากฉบับอื่น ซึ่งแต่ละปกรณัมมีโครงเรื่องสั้น ๆ แล้วเลือกนิทานมา
ซ้อนผูกให้เป็นเรื่องยาวออกไปจนเป็นปกรณัม ส่วนนิทานซ้อนนั้นส่วนใหญ่มีที่มาจากชาดกในพุทธศาสนา
อรรถกถาชาดกและปัญญาสาตก โดยมีตัวละครที่มีมิติเดียวดำเนินเรื่องให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของเรื่อง 3)
ศิลปะการใช้ภาษา ทั้ง 3 ปกรณัมมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ตามลักษณะของนิทาน แต่ก็มีการใช้คำพ้องสมัย มี
การใช้สำนวนสุภาพเพียงเล็กน้อย มีการใช้โวหารให้คติ โดยเป็นคติธรรมจากพุทธศาสนา ทำให้นิทานมีคุณค่า
มากยิ่งขึ้น 4) โลกทัศน์ พบโลกทัศน์ทั้งมนุษย์ต่อมนุษย์ มนุษย์ต่อสิ่งเหนือธรรมชาติ และมนุษย์ต่อธรรมชาติ
ที่เป็นวิถีพราหมณ์และพุทธผสมกลมกลืนกันอยู่ในนิทาน

/ /

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก